

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 9. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA – 4 vyučovacie hodiny týždenne / 2 vyučovacie hodiny čítanie, 1 vyučovacia hodina písanie, 1 vyučovacia hodina literárna výchova a sloh /

CIELE

- Vedieť opísať a prepísať ľahký text,
- správne písať krátke a dlhé samohlásky v slovách,
- učiť sa písať správne predložky a spojky,
- vedieť o sebe podať základné informácie formuláciou jednoduchej vety,
- naučiť sa čítať ľahké texty s porozumením,
- naučiť sa (s pomocou) reprodukovať dej jednoduchej rozprávky.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Čítanie tlačeného a písaného textu.

Čítanie jednoduchých náučných a umeleckých textov s porozumením, orientácia v texte, reprodukovanie jeho obsahu.

Čítanie detských kníh a časopisov.

Rozvoj rečovej kultúry – správne vyjadrovanie odpovedí na otázky z prečítaného textu..

Výcvik čítania, ústneho vyjadrovania.

Precvičovanie vyjadrovania citových zážitkov zrozumiteľným spôsobom.

Sledovanie vhodných náučných Tv programov.

Počúvanie CD rozprávok.

Rozvíjanie záujmu o mimoškolské čítanie.

Výber textov a nácvik žiakov na recitačnú súťaž.

Sloh

Utvrdenie písania vlastného mena, mien rodičov, súrodencov, dátumu narodenia, adresy svojho bydliska; ústne vyjadrenie týchto informácií formuláciou jednoduchej vety.

Jednoduchá formulácia odpovedí na otázky.

Ústny a písomný opis jednoduchého predmetu.

Jednoduchá charakteristika vlastností rozprávkových postáv.

Ústne a písomné precvičovanie foriem spoločenského styku.

Rozprávanie podľa pripravenej osnovy, podľa série obrázkov.

Formulovanie a písanie pozdravu.

Formulovanie a písanie blahoželaní.

Formulovanie a vyslovenie sústrasti.

Písanie

Precvičenie a utvrdenie písmen dz, Dz, dž, Dž, G, Ch, L, S, Š, V.

Precvičenie a utvrdenie písania krátkej a dlhej samohlásky v slovách.

Písanie predložky a spojky ako samostatného slova.

Opisovanie a prepisovanie ľahkého textu.

Písanie jednoduchých viet podľa diktátu.

Nácvik písania na PC.

Prepis textu na PC.

PROCES

So žiakmi utvrdzujeme správne písanie slov, dbáme na to, aby nevynechávali v slove písmená, neprehadzovali poradie písmen v slove. Často zaraďujeme precvičovanie súvislého jazykového prejavu žiakov.

Snažíme sa v rámci mentálnych možností žiakov o rozvoj ich rečovej kultúry.

Podľa možností školy zúčastniť sa so žiakmi divadelného a filmového predstavenia.

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ – 2 vyučovacie hodiny týždenne

CIELE

- Stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- Rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- Rozvíjať porozumenie reči
- Podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- Rozvíjať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka

OBSAH

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Vytváranie komunikačných situácií so zameraním na bežné životné situácie (nakupovanie, cestovanie vlakom, návšteva divadla a pod.), názorné vysvetľovanie pojmov.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie dvojslovných a trojslovných viet, slovných pomenovaní. Rozvíjanie jazykového citu. Tvorenie záporu. Tvorenie otázok v rozhovoroch spojených s konkrétnymi situáciami a v námetových hrách.

Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Vyjadrenie minulosti a budúcnosti. Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám, k čítaniu.

Výmena rolí v rozhovore.

Dramatizácia krátkych príbehov.

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom a zároveň témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete *Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie*. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Vhodnou formou aktivít je cieleňé vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na stanici a pod.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci, zaraďujeme prvky alternatívnej a augmentatívnej komunikácie (AAK).

VECNE UČENIE – 3 vyučovacie hodiny týždenne

CIELE

- Poznať rozdiel v spôsobe nakupovania v obchode s predavačkou a v samoobsluže,
- vedieť nakúpiť tovar, zistiť cenu výrobku, požiadať o tovar – s pomocou,
- vedieť opísať ťažkosti pri bežnom ochorení,
- poznať zásady správania sa v dopravnom prostriedku,
- vedieť sa bez/s pomocou s orientovať v priestore zdravotného strediska.

OBSAH

Nakupovanie

Obchod, obchodný dom, veľké obchodné centrum, špecializované predajne

Nakupovanie základných potravín

Nakupovanie podľa zoznamu, vyhľadanie ceny, váženie ovocia a zeleniny

Poznávanie dátumu výroby a dátumu spotreby potravín

Zisťovanie celkovej ceny za nákup, používanie kalkulačky

Nakupovanie základných hygienických potrieb

Nakupovanie tovaru súvisiaceho s dennými hygienickými úkonmi

Nakupovanie odevov a obuvi

Komunikácia s predavačkou: požiadanie o pomoc pri nákupe, požiadanie o druh tovaru, jeho veľkosť, skúšanie tovaru, platenie

Služby

Čistiareň, práčovňa, oprava obuvi, oprava elektrospotrebičov – výmenný lístok k objednanej službe, platba

Upratovanie domácnosti, čistenie kobercov, čalúneného nábytku, holičstvo, kaderníctvo

Zdravie a choroba

Pojmy zdravie a choroba

Ochrana zdravia, prevencia ochorení otužovaním, vyváženým stravovaním a dodržiavaním pravidiel osobnej hygieny

Zvýšená hygiena pri kontakte s chorými osobami, po návšteve nemocnice

Angína, chrípka – prejavy ochorenia

Liečebný režim – meranie teploty, užívanie liekov, pitie teplých čajov z liečivých bylín

Druhy liekov – tablety, kvapky, sirupy, masti; bezpečné užívanie liekov

U lekára

Zdravotné stredisko, nemocnica s poliklinikou, všeobecný lekár, odborný lekár

Karta poistenca, objednanie termínu vyšetrenia

Bežné ochorenia a ich príznaky, opis ťažkostí, recept, návšteva lekárne

Liečenie pacienta v domácnosti

Privolanie obvodného lekára do bytu, lekárskej služby prvej pomoci, záchranej služby

Dopravné prostriedky

Druhy dopravných prostriedkov – utvrdenie poznatkov z nižších ročníkov

Miesto čakania na dopravný prostriedok - stanica, zastávka

Kúpa cestovného lístka, cestovný poriadok, určovanie času

Pravidlá správania sa v dopravných prostriedkoch

Cestovanie dopravnými prostriedkami v mieste bydliska

Na pošte

Podávanie pohľadníc, listov, balíkov, peňažných poukázok, počítanie peňazí

Požiadanie o pomoc

Oboznámenie sa s prostredím pošty – podľa miestnych možností

V banke

Rozdelenie finančných prostriedkov na mesiac, rozpočet domácnosti, hospodárenie s peniazmi

Sporenie, usparená suma, vklad, výber a zostatok peňazí v banke – práca s kalkulačkou

Osobný účet, platobná karta, bankomat

Oboznámenie sa s prostredím banky – podľa miestnych možností

Naša vlasť

Štátne symboly: štátna vlajka, štátny znak, štátna hymna

Prezident Slovenskej republiky

Najznámejšie oblasti a mestá Slovenskej republiky

Návšteva v ZOO

Zvieratá žijúce u nás a cudzokrajné zvieratá

Využívanie voľného času

Návšteva divadelného a filmového predstavenia, spoločenské a športové hry, turistika

Prázdniny, dovolenka

Striedanie práce a odpočinku. Aktívny a pasívny oddych

Najznámejšie rekreačné miesta

Pohľadnica z dovolenky

PROCES

Podľa miestnych podmienok sa žiaci oboznamujú s nakupovaním potravín a drogistického tovaru v malom obchode, supermarkete, hypermarkete. Prakticky sa učia orientovať s nákupným vozíkom v regáloch. Oboznamujeme ich s obmedzenou trvanlivosťou potravín, ktorá je vyznačená na obale. Za pomoci učiteľa nakupujú 3 – 5 položiek tovaru, v závislosti od schopností žiakov.

Prostredníctvom didaktickej hry nacvičujeme správanie sa počas čakania na dopravný prostriedok na zastávke, na stanici a pravidlá správania sa v dopravnom prostriedku.

Podľa miestnych možností v rámci vychádzok oboznámime žiakov s reálnym prostredím zdravotného strediska, lekárne, pošty, banky, čistiarne, autobusovej alebo železničnej stanice.

ETICKÁ VÝCHOVA - 1 vyučovacia hodina týždenne

CIELE

- Rozvíjať povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti,
- prehĺbiť komunikačné spôsobilosti orientované na riešenie problémov a vedenie dialógu v rámci ich individuálnych schopností,
- upozorniť žiakov na ponuku k rozličným typom závislostí, vrátane nevhodných masmediálnych vplyvov,
- chápať význam radosti a pozitívneho myslenia v ľudskom živote a snažiť sa ich šíriť.

OBSAH

I. Prehĺbenie povedomia vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti vôbec

Objavovanie nových darov, ich kultivovanie, rozvoj záujmov. Dar priateľstva pre vnútorný rozvoj ľudskej osoby. Ľudské možnosti, túžby a odvážne sny, odvaha konať.

II. Prehĺbenie komunikačných spôsobilostí

Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov. Asertivita orientovaná na prosociálnosť – požiadať o láskavosť, hovoriť adresne, vedieť povedať nie, oprávnená a neoprávnená kritika.

III. Zdravý životný štýl

Povedomie vlastnej hodnoty. Skromnosť (opak neprimeraného sebaoceňovania), nepovyšovať sa nad iných vo vystupovaní, v nárokoch, v rečiach. Dobroprajnosť - dopriať iným materiálne i duchovné dobré, vedieť sa tešiť spolu s nimi. Cieľavedomosť, pracovitosť, usilovnosť. Čistota zmýšľania, reči a prejavov správania v oblasti sexuality, význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti medzi chlapcom a dievčaťom. Kultivované vyjadrenie svojich citov, hlavne negatívnych. Veselosť. Sebaovládanie. Ovocie zdravého životného štýlu.

IV. Závislosti, ktoré môžu znehodnotiť a ohrozovať náš život

Fajčenie, alkohol, omamné látky. Konzumný a nezodpovedný sex. Hracie automaty, nadmerné sledovanie televízie. Sekty a kulty, skupiny orientované na rasovú neznášanlivosť.

V. Masmediálne vplyvy

Prosociálne vzory v masmédiách (osobné i kolektívne). Kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov. Televízna pseudorealita a jej hodnotenie. Výchova kritického diváka. Možnosti pozitívneho ovplyvňovania televíziou.

VI. Radosť a optimizmus

Radosť ako dôsledok objavovania hodnôt. Radosť ako výsledok vynaloženej námahy pri dosahovaní cieľa. Radosť ako predpoklad i dôsledok socializácie. Radosť ako dar pre iných (šírenie optimizmu a nádeje vo svojom okolí). Pozitívny vzťah k životu a k ľuďom.

PROCES

Zameriame sa na utvrdenie niektorých hodnôt a sociálnych spôsobilostí, s ktorými sa žiaci stretli v predchádzajúcich ročníkoch. Snažíme sa rozprávať so žiakmi o ich problémoch a zaujať k nim prosociálne postoje. Pri preberaní témy „Závislosti, ktoré môžu znehodnotiť a ohrozovať náš život“ primeraným spôsobom k chápaniu žiakov ich upozorňujeme na možné riziko zneužitia ich dôvery zo strany cudzích ľudí. Náročnosť témy „Masmediálne vplyvy“ prispôbíme rozumových schopnostiam žiakov.

POUŽITÁ A ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

BRATSKÁ, M.: *Metódy aktívneho sociálneho učenia a ich aplikácia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1994.

KOŠČ, M.: *Základy psychológie*. Bratislava: SPN, 1994.

LENCZ, L.: *Pedagogika etickej výchovy*. Bratislava: MC, 1992.

LENCZ, L. - KRIŽOVÁ, O.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova*. Bratislava: MC, 1993.

LENCZ, L. a kol.: *Metodický materiál k predmetu etická výchova II*. Bratislava: MC, 1994.

LENCZ, L., IVANOVÁ, E.: *Metodický materiál III*. K predmetu etická výchova. Bratislava: MC, 1995.

ROCHE – OLIVAR, R.: *Etická výchova*. Bratislava: Orbis Poctus Istropolitana, 1992.

JOYEUX, H.: *Přichází puberta*. Sexuální výchova od 10 do 13 let. Praha: Portál, 1994.

Učebné osnovy Etickej výchovy pre 5. až 9. ročník základnej školy. Bratislava: Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, 1997.

MATEMATIKA - 3 vyučovacie hodiny týždenne

CIELE

- Poznať číselný rad do 100 a orientovať sa v ňom,
- vedieť písomne pričítať a odčítať jednociferné číslo od dvojciferného v obore do 100 s prechodom cez základ 10 alebo pomocou kalkulačky,
- pochopiť pojem párne a nepárne číslo,
- vedieť pomenovať meracie prostriedky,
- vedieť určovať čas.

OBSAH

Sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla bez prechodu cez základ 10 v obore do 100.

Sčítanie a odčítanie násobkov čísla 10 v obore do 100. Príklady typu: $20 + 40$, $80 - 30$, $35 + 20$, $73 - 30$.

Písomné sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla s prechodom cez základ 10 v obore do 100 (alebo s pomocou kalkulačky).

Upevňovanie učiva o určovaní času (celé hodiny a polhodiny).

Manipulácia s peniazmi - počítanie s bankovkami a mincami.

Vysvetlenie pojmov – párne a nepárne čísla.

Praktické meranie (metre, centimetre, litre) a váženie (kilogramy). Polovica, štvrtina, tretina aj so zápisom $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$.

Využitie kalkulačky pri praktických úlohách.

Rysovanie čiar, meranie dĺžky.

PROCES

Matematické výpočty a merania majú vychádzať z praktického života žiakov. Snažíme sa, aby žiaci zvládli sami prácu s jednoduchou kalkulačkou. Pri praktickom meraní sa žiaci učia používať osobnú váhu a kuchynskú váhu, zapísať nameranú hodnotu. Učíme ich poznať svoju hmotnosť a výšku.

INFORMATICKÁ VÝCHOVA – 1 vyučovacia hodina týždenne

CIELE

- Vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou,
- vedieť pracovať s jednoduchým edukačným programom a hrou,
- rozširovať svoje zručnosti v grafickom editore používaním ďalších nástrojov.

OBSAH

Ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou, poznávanie tlačiarne a jej funkcie.

Ovládanie jednoduchej hry:

- pustenie a ukončenie hry samostatne alebo s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu- používanie nástroja výplň a výber farby, tvary
- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora,- používanie nástroja otáčanie, zmena veľkosti obrázka.

Práca v textovom editore:

- orientácia na klávesnici v poli písmen a číslíc, poznávanie funkcie klávesov Enter a Backspace.

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov
- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné
- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

PROCES

Žiaci pracujú samostatne alebo s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia. Upevňujeme orientáciu vpravo – vľavo.

Vopred pripravený obrázok z geometrických tvarov žiaci vyfarbujú pomocou nástroja výplň a výber farby, neskôr učíme žiakov tvoriť obrázok pomocou geometrických tvarov, zároveň tvary pomenujú, spočítajú – uplatňujeme využívanie medzipredmetových vzťahov. Naďalej používame edukačné programy uvedené v 7. ročníku. V textovom editore sa učia napísať svoje meno, priezvisko a adresu samostatne alebo s pomocou.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE – 5 vyučovacích hodín týždenne

CIELE

- Vypestovať u žiakov zručnosti vedúce k čo najvyššiemu stupňu samostatnosti,
- upevniť zručnosti pri prácach v domácnosti,
- upevniť si manuálne zručnosti pri práci s drevom, poznať názov a funkciu niektorých pracovných nástrojov,
- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie návykov a zručností súvisiacich s hygienou tela.

Upevňovanie návykov a zručností súvisiacich s úpravou odevu.

Práce v domácnosti

Upratovanie, utieranie prachu z nábytku, zametanie a umývanie podlahy, vysávanie, ošetrovanie podlahovín.

Udržovanie poriadku a hygieny v kúpeľni a na WC.

Ručné pranie a pranie v automatickej práčke. Sušenie a žehlenie bielizne a odevov.

Krájanie a natieranie chleba, sendviča, vianočky.

Čistenie, krájanie a úprava zeleniny na tanieri.

Príprava obložených chlebíčkov, servírovanie.

Stolovanie, prestieranie.

Hygiena v kuchyni. Čistenie umývadlového odtoku.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu.

Ručné kuchynské strojčeky - ich obsluha a údržba.

Manipulácia s várnou kanvicou, šľahačom.

Nákupy, uskladňovanie potravín.

Varenie: čaj, mlieko, kakao, biela káva. Vajíčko natvrdo a namätko, praženica.

Polievky z polotovarov, zeleninová polievka.

Zemiaková kaša, krupicová kaša, puding.

Jednoduché jedlá: cestoviny s tvarohom alebo makom, špagety so syrom a kečupom, palacinky a parené buchty z polotovaru.

Príprava jednoduchých koláčov / pečenie, obsluha rúry /.

Príprava jednoduchých pomazánok / písanie receptov /.

Šitie: zdokonaľovanie sa v prišívaní gombíka, pútka a patentky.

Stehovanie látky, začisťovací steh. Predný a zadný steh.

Ručné zošívanie látok, strojové zošívanie podľa individuálnych schopností žiakov.

Štopkanie a zašívanie dier.

Našívanie a nažehľovanie záplat a aplikácií.

Vyšívanie, pletenie, háčkovanie / podľa individuálnych zručností žiakov /.

Precvičovanie ošetrovania rany – odrenina, rezná rana, popálenina., význam lekárníčky.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Kombinované práce s použitím rôznych materiálov.

Náplň práce určí učiteľ podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby sa zvyšovala náročnosť úloh v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi.

Zaväzovanie mašličky.

Prepichovanie prírodnín a iných materiálov, navliekanie na niť.

Práce s papierom a kartónom

Rozlišovanie rôznych druhov papiera vizuálne, hmatom, ohýbaním. Poučenie o výrobe papiera.

Zdokonaľovanie osvojených techník, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce.

Strihanie po rovnej a zaoblenej čiare, vystrihovanie papiera podľa predkreslenej línie.

Používanie obkresľovacích šablón. Skladanie, ohýbanie, zošívanie, lepenie papiera, výroba ozdôb a rôznych predmetov. Jednoduchšie kartonážne práce (meranie, strihanie, ohýbanie).

Balenie predmetov do darčekového papiera. Farebné papierové mozaiky.

Práce s drevom

Opakovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov s dôrazom na presnosť práce.

Meranie, upínanie, rezanie a orezávanie dreva.

Vŕtanie pomocou vrtákov a spájanie dreva klincami, skrutkami, práca so skrutkovačom.

Povrchová úprava dreva šmirgľovým papierom a pilníkom; farbením a lakovaním povrchu.

Utvrdzovanie pomenovania jednotlivých nástrojov (pilník, vrták, kladivo, píłka, skrutkovač).

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov z konštrukčných (kovových i plastových) stavebníc.

Montáž a demontáž modelov, ukladanie súčiastok.

Zostavovanie priestorových modelov z kartónových vystrihovačiek.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín, presádzanie rastlín.

Príprava pôdy na výsev zeleniny, úprava hriadok.

Siatie / sadenie plodín podľa miestnych podmienok.

Zavlažovanie, kyprenie pôdy, jednotenie, prihnojovanie.

Zber plodín a ich uskladnenie. Úprava pôdy po zbere.

Kosenie trávnik, starostlivosť o trávnik / podľa individuálnych zručností žiakov /.

PROCES

Zameriavame sa na získanie praktických zručností, potrebných v každodennom živote, najmä v oblasti sebaobsluhy a prác v domácnosti. Náročnosť prípravy teplých jedál prispôbujeme schopnostiam jednotlivých žiakov.

Práce v dielni a pestovateľské práce realizujeme podľa podmienok a možností školy a s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov.

Žiaci sa oboznamujú so všetkými činnosťami aspoň orientačne.

SVET PRÁCE - 1 vyučovací hodina týždenne

CIELE

- Získať základné informácie o ďalších povolaniach v najbližšom okolí,
- oboznámiť sa s charakteristikou práce, pracovnými podmienkami a uplatnením v jednotlivých povolaniach na elementárnej úrovni, primeranej k chápaniu žiakov,
- naučiť žiakov vážiť si prácu iných ľudí.

OBSAH

Povolania a remeslá v oblasti služieb

Oboznámenie sa s remeslami a povolaniami v oblasti služieb – charakteristika bežných služieb: kaderník, kadernička, kozmetička, pedikér/ka - manikér/ka, opravár obuvi, dáždnikov, elektrospotrebičov, brusič nožov/nožníc, zlatník, opravár hodín, fotograf, stolár, murár.

Čistiareň a práčovňa.

Verejnoprospešné služby (vývoz odpadkov, čistenie ciest, chodníkov, úprava zelene).

Práce v zberných surovinách.

Sledovanie Tv relácií, náučných programov o práci remeselníkov.

Hľadanie zamestnania / internet -zdroj informácií /.

Oboznámenie so Zákonník práce / individuálne podľa mentálnej úrovne žiakov /.

PROCES

Ak je to možné, oboznamovanie sa s povolaniami spájame s konkrétnym pozorovaním daného prostredia (kaderníctvo, oprava obuvi, čistiareň a práčovňa). Žiakom približujeme s ohľadom na ich mentálnu úroveň také druhy povolání, s ktorými môžu prísť do kontaktu v bežnom živote.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1 vyučovacia hodina týždenne

CIELE

- Vedieť rozlišovať, porovnávať a pomenovať línie, farby, tvary, objekty a uplatniť ich podľa svojich schopností vo svojej plošnej i priestorovej tvorbe,
- zobrazovať tvary úžitkových predmetov,
- rozvíjať a obohacovať získané zručnosti v základných výtvarných technikách,
- vedieť vnímať a hodnotiť vlastnú tvorbu i tvorbu iných,
- vedieť prezentovať výsledky svojej tvorby v triede za pomoci učiteľa.

OBSAH

Kresba (drievko, perko – tuš, voskový pastel, ceruza, krieda, rudka, suchý pastel, fixka)

- Veci, ktoré slúžia človeku. Pozorovanie a zobrazovanie tvarov úžitkových predmetov, kresba a farebné vyjadrenie predmetov, ich funkčnosť
- Portrét – zachytenie výrazu tváre, vyjadrenie nálady

Maľba (akvarelové farby, tempery, štetec, drievko, suchý a mastný pastel)

- Správne komponovanie a zobrazovanie priestoru, rozvíjanie citu pre priestor
- Hry s líniami a farbami

Plošné a priestorové práce

- Kombinovanie rôznorodých materiálov pri vytváraní kompozičných celkov
- Zobrazovanie ľudí, zvierat a vecí - koláž, fotokoláž, kombinácia techník
- Dekoratívne práce zamerané na ľudové umenie v súvislosti s kultúrou bývania a odievania, jednoduchá ornamentálna kresba a výplň plochy podľa šablón

Modelovanie (hlina, plastelína, modulit, sadra)

- Náhrdelník, náramok rôznych veľkostí a farieb
- Modelovanie dvoj a trojrozsmernej plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov

PROCES

Námety čerpáme napríklad z vecného učenia a slovenského jazyka. Vyberáme námety, v ktorých môžu žiaci vychádzať zo svojich skúseností a predstáv. Na ich vyjadrenie si volia postupy a prostriedky s pomocou učiteľa. Naďalej oboznamujeme žiakov s ukázkami ilustrácií z kníh pre deti. Zameriavame sa na portréty a zachytenie výrazu tváre.

HUDOBNÁ VÝCHOVA – 1 vyučovacia hodina týždenne

CIELE

- Prehľbovať schopnosť sluchom rozlišovať známe hudobné nástroje,
- prehľbovať čistotu kolektívneho spevu,
- uplatňovať tanečné prvky pri pohybovom stvárnení hudby,
- rozvíjať schopnosť sústredene počúvať inštrumentálne a vokálne skladby.

OBSAH

Rytmické cvičenia, využitie Orffovho inštrumentária, reprodukovanie dvojdobého a trojdobého taktu spevom, pohybom a nástrojovou hrou.

Detské piesne, ľudové a umelé piesne (Prešporská kasáreň; Keď si chorý, milý synku – D. Kardoš; Tam okolo Levoči; To tá Heľpa; Snehuliačik – M. Novák; Spievanky, spievanky; Kázala mi mati; Pieseň o jari – J. Matuška a iné).

Počúvanie skladieb v regionálnej ľudovej tvorbe a v detskej populárnej piesni.

Rozlišovanie melódie a spevu.

Rozoznávanie zvukov klavíra, huslí, bubna a trúbky v skladbách na počúvanie.

Hudobno-pohybové hry a ľudové tance. Poznávanie valčíka v tanečných skladbách.

Základy tanečných krokov valčíka.

PROCES

Vo všetkých hudobných činnostiach i naďalej vychádzame z individuálnych schopností žiakov. Učíme ich sústredene počúvať krátke inštrumentálne a vokálne skladby a zameriavať pozornosť na niektorý výrazný prvok počúvanej skladby. Využívame možnosti terapeutického pôsobenia predmetu ako prostriedku psychickej a fyzickej relaxácie a aktivizácie.

TELESNÁ VÝCHOVA – 4 vyučovacie hodiny týždenne

CIELE

- Dosiahnuť proporcionálny rozvoj pohybových schopností žiakov,
- uplatňovať správnu techniku manipulácie s náčiním,
- pozitívne vnímať športové hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,
- vedieť prijímať a dodržiavať pravidlá kolektívu.

OBSAH

Zdravotné cviky

Cvičenia zamerané na posilňovanie svalových skupín zabezpečujúcich správne držanie tela.
Kompenzačné cvičenia k zaťaženiu žiakov na hodinách pracovného vyučovania.
Cvičenia na rehabilitačných prístrojoch.

Kondičné a koordinačné cvičenia

Cvičenia pohybovej koordinácie podľa pohybových osobitostí žiakov.
Posilňovacie cvičenia paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva.
Držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch a postojoch bez/s náčiním, náradím.
Chodza, beh, lezenie, skok, cvičenia pohybových koordinácií podľa pohybových osobitostí žiakov.
Súťaživé hry s náčiním i bez náčinia.

Základy gymnastických cvičení

Akrobatické cvičenia na náradí (rebriny, lavičky, hrazda, lano). Akrobatické cvičenia s náčiním (švihadlo, tyč, plná lopta, šatka).

Sezónne činnosti

Realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí a v rôznych obmenách podľa podmienok školy.
Odporúča sa plávanie žiakov - podľa možností školy.
Nácvik, zdokonalenie jazdy na kolobežke.

Rytmická gymnastika

Tanečná a štylizovaná chôdza, beh, poskoky so zameraním na správne a estetické držanie tela.
Pohybová improvizácia na hudobné motívy.
Tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov.
Základy ľudových tancov – karička, mazúrka.

Základy športových hier

Základy vybíjanej, stolného tenisu, futbalu, hádzanej, prehadzovanej.
Možnosť zaraďovania netradičných športov: hádzanie lietajúcich tanierov, tenis, bedminton, hod loptičkou s uškom a iné.

Stolný tenis

Hra vo dvojiciach, štvoricich / podľa schopností žiakov /
Stolnotenisový turnaj.

Opakovanie, upevňovanie terminológie a pravidiel hry.

Bedminton

Nácvik držania bedmintonovej rakety
Nácvik hry s bedmintonovou loptičkou – košíkom.
Hra vo dvojici.
Súťaživé bedmintonové hry.

Atletika

Beh na krátke a dlhé trate.
Skok do diaľky a do výšky.
Hod kriketovou loptičkou.

PROCES

V rámci kompenzačných cvičení zaraďujeme relaxačné, naťahovacie a napínacie cvičenia, ciele posilňovacie cvičenia, cvičenia na uvoľnenie kĺbov a vytvárania správnych pohybových stereotypov, dychové cvičenia. Ich výber prispôbujeme individuálnym možnostiam žiakov. V rytmickej gymnastike dbáme na zladenie pohybov, chôdze, behu, poskokov s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.